

RECENZJE I SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z seminarium naukowego *Logopedia śląska (i nie tylko) w badaniach naukowych i praktyce*

6 marca 2015 roku Logopedyczne Seminarium Naukowe i Koło Doktorantów w Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach miało zaszczyt zaprosić na drugie z planowanego spotkania pt. *Logopedia śląska (i nie tylko) w badaniach naukowych i praktyce*, mające status ogólnopolskiej konferencji naukowej.

Pomysł powołania Logopedycznego Seminarium Naukowego narodził się w Instytucie Języka Polskiego, gdzie od wielu lat prowadzone są działania mające na celu upowszechnianie logopedycznych badań naukowych prowadzonych przede wszystkim na Śląsku oraz promowanie nowoczesnej logopedii w jej wymiarze teoretycznym i praktycznym. Celem spotkań naukowych jest nie tylko prezentowanie działalności naukowo-badawczej śląskiego ośrodka logopedycznego, ale przede wszystkim upowszechnianie osiągnięć oraz najnowszych wyników badań w zakresie wybranych subdyscyplin logopedii. Przedsięwzięcie jest kierowane do szerokiego grona odbiorców, zarówno teoretyków jak i praktyków w dziedzinie logopedii.

Pomysłodawczynią oraz organizatorem Logopedycznego Seminarium Naukowego jest dr hab. prof. UŚ Danuta Pluta-Wojciechowska. Słowa uznania za wkład we współorganizację i przebieg konferencji należą się również mgr Annie Płonce i mgr Aurelii Malickiej oraz prowadzącym obrady mgr Barbarze Sambor i mgr Izabeli Malickiej.

Szerokie spektrum zaprezentowanych wystąpień oraz dorobek naukowy i terapeutyczny poszczególnych referentów wzbudziły ogromne zainteresowanie. Aula Rady Wydziału katowickiej uczelni była wypełniona po brzegi. Uczestnikami konferencji byli uznani wykładowcy, młodzi naukowcy, osoby zajmujące się zagadnieniami teoretycznymi, jak również praktycy pracujący w obszarze ludzkiej niepełnosprawności.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała dr hab. prof. UŚ Magdalena Pastuchowa, dyrektor Instytutu Języka Polskiego, która przywitała zaproszonych gości, prelegentów i pozostałych uczestników. Wyraziła także wdzięczność wszystkim zaproszonym wykładowcom za chęć dzielenia się swoją wiedzą oraz doświadczeniem.

Pierwszym prelegentem, który wygłosił wykład pt. *Logopedyczne konceptualizacje, butik i rabunki – szkic metodologiczny*, był dr hab. prof. UP Mirosław Michalik z Zakładu Neurolingwistyki Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Referent, przyjmując metodologiczną perspektywę deskrypcji, omówił niepokojące zjawiska występujące na gruncie polskiej logopedii – jej merkantylizm oraz quasi-interdyscyplinarność o charakterze rabunkowym i butikowym. Następnie dr hab. prof. APS Sławomir Śniatkowski z Wydziału Pedagogicznego Instytutu Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, pełniący jednocześnie funkcję kierownika tamtejszego Zakładu Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej, poruszył temat skutecznej komunikacji językowej w aspekcie logopedycznym, lingwoedukacyjnym oraz neurodydaktycznym. Wykładowca zasygnalizował, iż za komunikację skuteczną, stanowiącą cel działań logopedycznych, należy uznać językowe porozumiewanie się bez zakłóceń, natomiast metodologia logopedyczna powinna obejmować profilaktykę i terapię zaburzeń mowy (budowanie kompetencji, usprawnianie realizacji, odbudowywanie kompetencji). Z kolejnym wykładem, zatytułowanym *Głoska jako przedmiot badań i terapii. Metodologia diagnozy i terapii*, wystąpiła dr hab. prof. UŚ Danuta Pluta-Wojciechowska z Zakładu Socjolingwistyki i Społecznych Praktyk Komunikowania Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka referatu przypomniała m.in. o sekwencji terapii głosek (rozwojowej i terapeutycznej), zaznaczając, iż metodę w terapii zawsze należy dostosować do pacjenta. Podając przykłady nienormatywnej artykulacji głoski [l], podkreśliła, jak istotna jest w badaniu logopedycznym metoda słuchowo-wzrokowo-czuciowo-eksperymentalna.

Następnie uwaga uczestników konferencji skupiła się na problemie padaczki oraz jej skutków na gruncie psychicznym, behawioralnym, poznawczym i przede wszystkim komunikacyjnym. Dr n. med. Beata Kazek z Centrum Wspomagania Rozwoju w Katowicach Persevere (także w imieniu dr hab. n. med. Ewy Emich-Widery reprezentującej Uniwersytet Medyczny w Katowicach) podjęła dyskurs dotyczący istoty i wagi działań terapeutycznych w stosunku do dzieci z epilepsją. Temat ten wzbudził duże zainteresowanie – o czym świadczyła liczba zadawanych pytań. Następnie referat wygłosiła dr hab. Irena

Polewczyk z Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W swoim wystąpieniu poruszyła zagadnienie percepcji słuchowej, rozważając koncepcje diagnostyczne, badawcze i praktyczne. Prezentację narzędzia diagnostycznego używanego w diagnozowaniu dzieci jękających się zaprezentowała mgr Barbara Jeziorczak z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Katowicach i Centrum Logopedycznego w Katowicach – również w imieniu współautorki dr Katarzyny Węsierskiej z Zakładu Socjolingwistyki i Społecznych Praktyk Komunikowania Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego i Centrum Logopedycznego w Katowicach. Kolejny, będący podłożem późniejszej dyskusji, referat wygłosiła dr n. med. Dorota Piekaj-Stefańska – foniatra, reprezentująca Śląskie Centrum Słuchu i Mowy Medincus w Katowicach. Autorka wystąpienia mówiła m.in. o współpracy foniatry i logopedy w zakresie emisji głosu, a także o cechach prawidłowego głosu oraz terapii jego zaburzeń.

W dalszej części obrad poruszano problematykę neurologicznych podstaw diagnozy i terapii logopedycznej. Mgr Małgorzata Spendel z Regionalnego Ośrodka Metodyczno-Edukacyjnego Metis w Katowicach przedstawiła m.in. trzy obszary rozwoju dziecka, jakimi są: przestrzeń (motoryka duża – lokomocja), przedmioty (motoryka mała – manipulacja) oraz ludzie (głosy, mimika, gestykulacja, postawa ciała – komunikacja i niezależność społeczna). Następnie mgr Agnieszka Wilk, neurologopeda z Przedszkola Publicznego nr 3 w Radlinie, zaprezentowała studium przypadku dziewięcioletniego chłopca. Przedstawiła logopedyczne podstawy diagnozy i terapii złożonego zaburzenia mowy determinowanego dwoma defektami anatomicznymi: prognatyzmem i ankyloglosją. Tematem ostatniego wystąpienia było komunikowanie się dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną. Neurologopeda mgr Edyta Ozga z Zespołu Oświatowych Placówek Integracyjnych w Micigoździe, zwróciła uwagę na niewystarczający stan badań nad komunikowaniem się dzieci z sprzężonymi zaburzeniami rozwoju. Przedstawiła wybrane aspekty dotyczące badań w Polsce oraz niektóre niepełnosprawności opisywane w literaturze przedmiotu.

Konferencja okazała się sukcesem. Liczba zadawanych pytań oraz chęć wymiany myśli na temat zaprezentowanych na seminarium zagadnień wskazywały na ogromne zainteresowanie. Zwróciło to uwagę organizatorów na konieczność wydłużenia czasu przeznaczanego na dyskusję podczas kolejnych konferencji. Zakończenie spotkania podsumowała dr hab. prof. UŚ Danuta Pluta-Wojciechowska, podziękowała zgromadzonym słuchaczom za liczne przybycie, a prelegentom za inspirujące wystąpienia. Zasygnalizowała także potrzebę organizowania podobnych konferencji cyklicznie. Zostało to przyjęte

z dużym zainteresowaniem i aprobatą. Warto podkreślić, że udział w konferencji był bezpłatny, co dzisiaj należy do rzadkości.

Edyta Ozga

- Edyta Ozga
neurologopeda
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Koło Naukowe Doktorantów w Instytucie Języka Polskiego
Zespół Oświatowych Placówek Integracyjnych w Micigoździe